

Koordinoimme asiakas- ja potilasturvallisuuden toimeenpanoa hyvinvointialueilla sekä autamme ja tuemme HV-alueita

HV-alueiden sote-valvonta LAAVI:n ja PSAVI:n toimialueilla 6.10.2022

Hanna Toiviainen
Ohjelmapäällikkö
FT (kansanterveys), YTM

Asiakas- ja
potilasturvallisuus-
strategia

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

[Asiakasjapotilasturvallisuuskeskus.fi](https://asiakasjapotilasturvallisuuskeskus.fi)

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus

- Vaasan sairaanhoitopiiri perusti 2019 potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämiskeskuksen (aik.), valtakunnallinen toiminta käynnistettiin 2020 sosiaali- ja terveysministeriön myöntämän (5/2020) valtionavustuksen turvin.
- Tammikuussa 2021 vahvistettiin erikoissairaanhoidon keskittämisesetuksessa asiakas- ja potilasturvallisuuden kehittämisen ja suunnittelun kansallisen yhteensovittamisen tehtävät Vaasan sairaanhoitopiirille.
- Isäntäorganisaationa Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymä 2022 alkaen:
 - Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
 - Klient- och patientsäkerhetscentret
 - Finnish Centre for Client and Patient Safety

Keskuksen toiminta

- **Koordinoimme valtakunnallisesti asiakas- ja potilasturvallisuuden kehittämistä, suunnittelua, seuranta ja arviointia.**
- Tuotamme toimintamalleja, uusia työkaluja ja kuvauksia hyvinvointialueille, ammattilaisille, asiakkaille ja potilaille.
- Toimintamme on kaksikielistä.
 - www-sivut ja verkkoviestintä, muut tuotteet suomeksi ja ruotsiksi
- Toimintaamme ohjaa, seuraa ja arvioi sosiaali- ja terveysministeriön asettama ohjausryhmä.
 - Asiantuntijaneuvosto ohjaa tutkimus- ja kehittämislinjoja
 - Sosiaalialan asiantuntijaryhmä tukee asiakasturvallisuustyötä
 - Järjestöjen asiantuntijatyöryhmä tukee asiakkaan, potilaan ja läheisten osallisuutta
- Toiminta-ajatus: Teemme yhteistyötä kaikkien kanssa avoimesti tietoa ja tuloksia jakaen.

Keskuksen toiminta

- Laadimme malleja, kuvauksia ja tarkistuslistoja palvelunjärjestäjien ja tuottajien tueksi.
 - Esim. **Tunnistamisen kuvaus**
- Mahdollistamme yhteiskehittämisen ylläpitämällä alustoja ja toimimalla verkostomaisesti.
 - Tutkimus- ja kehittämislinjat
 - No Harm Experts -verkostotapaamiset
- Mahdollistamme asiantuntijatiedon nopean välittymisen eri verkostojen kautta ja viestimällä aktiivisesti.
 - Uutiskirjeet, verkkojulkaisu, jatkuvasti päivittyvät [www-sivut](#), some
- Välitämme tutkittua tietoa, koulutamme, tutkimme ja teemme selvityksiä.
 - No Harm Bothnia –webinaarit
 - Erillisrahoitetut tutkimus- ja selvityshankkeet

ASIAKAS- JA POTILASTURVALLISUUSSTRATEGIA JA TOIMEENPANOSUUNNITELMA 2022–2026

Suomi asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaa 2026
– vältämme vältettävissä olevan haitan

Asiakas- ja
potilasturvallisuus-
strategia

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Visio: Suomi asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaa 2026 – vältämme vältettävissä olevan haitan

ASIAKAS- JA POTILASTURVALLISUUSKESKUS | KLIENT- OCH PATIENTSÄKERHETSCENTRET

Strateginen kärki 1

Yhdessä asiakkaiden ja potilaiden kanssa

Tavoite 1.1

Lisäämme osallisuutta turvallisuuden parantamiseksi

Tavoite 1.2

Edistämme asiakas- ja potilasturvallisuustyötä samaa tahtia

Tavoite 1.3

Asiakkaiden, potilaiden ja läheisten kokemukset ohjaavat palveluidemme kehittämistä

Strateginen kärki 2

Hyvinvoivat ja osaavat ammattilaiset

Tavoite 2.1

Varmistamme turvallisuusosaamisen ja sen lisääntymisen läpi työuran

Tavoite 2.2

Luomme turvallisuutta tukemalla työhyvinvointia

Tavoite 2.3

Parannamme turvallisuutta aktiivisella johtamisella

Strateginen kärki 3

Turvallisuus ensin kaikissa organisaatioissa

Tavoite 3.1

Avoin ja saatavilla oleva tieto ohjaa toimintaamme ja lisää turvallisuutta

Tavoite 3.2

Varmistamme kaikille turvalliset etä- ja digipalvelut

Tavoite 3.3

Turvallisuuskulttuuri on toimintamme perusta

Strateginen kärki 4

Parannamme olemassa olevaa

Tavoite 4.1

Lisäämme lääkehoidon turvallisuutta yhteisillä toimintatavoilla

Tavoite 4.2

Huolehdimme laitteiden ja tietojärjestelmien käytön turvallisuudesta

Tavoite 4.3

Yhtenäistämme hyvät infektiorjunnan käytännöt

Vahvistamme ja luomme edellytykset kansalliselle ja alueelliselle turvallisuustyölle

Strategian toimeenpanosuunnitelma

- Neljä eri toimeenpanon tasoa
 - Kansallinen taso: STM sekä sen alaiset laitokset, sote-alan koulutusta koordinoivat tahot ja kansallisen tason muut sidosryhmät;
 - *HUOM. ”Asiakas- ja potilasturvallisuuden johto- ja ohjausvastuu osoitetaan toimivaltaiselle viranomaiselle.”*
 - Palvelunjärjestäjät ja -tuottajat: hyvinvointialueet ja vastaavat palvelunjärjestäjät, myös yksityiset palveluntuottajat
 - Palveluyksiköt
 - Sidosryhmät
- Tavoitteet jaoteltu toimeenpanotasojen mukaisesti tehtäviksi ja ajallisiksi seurantatavoitteiksi/mittareiksi

Strategian toimeenpanon valmistelu käytännössä

- Työtä johtaa ohjelmapäällikkö Hanna Toiviainen.
 - Strategisten kärkeiden etenemistä luotsaavat kärkikoordinaattorit.
 - Toimeenpanoa valmistelevat tavoitteille nimetyt 12+1 suunnitteluryhmää:
 - Jäsenet sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmistä, koulutusorganisaatioista, järjestöistä sekä yksityiseltä ja kolmannelta sektorilta.
 - Tekevät konkreettiset ehdotukset priorisoinneista ja etenemisestä tiekartaksi.
 - Tarvittaessa perustetaan työryhmiä, tehdään selvityksiä ja kerätään tuloksia tai ehdotetaan eri sidosryhmille toimeenpanoon liittyviä tehtäviä.
- > Keskuksessa valmistuu operatiivinen toimenpideohjelma hyvinvointialueille vuonna 2022**

STRATEGIAN TOIMEENPANO:

-> Vastuu toimeenpanosta on palvelunjärjestäjillä ja -tuottajilla sekä palveluyksiköillä (esim. hyvinvointialueet)

- Keskus auttaa ja tukee yhteistä kehittämistä ja suunnittelua yli hyvinvointialueiden rajojen:
 - Johtamisrakenteita, sopimusohjauksen sekä asiakas- ja potilasturvallisuussuunnitelman/omavalvontaohjelman/-suunnitelman sisältöjä tarkasteleva verkosto (AsPotOvas) -> tulokset= **tarkistuslistatyypiset kuvaukset kahdesta ensimmäisestä valmistuneet / julkaistu, 3. valmistuu syksyllä**
 - Asiakas- ja potilasturvallisuuden **tasomittausryhmä** (jatkoa 11/2021 julkaistulle VN TEAS -hankkeen raportille ”Potilas- ja asiakasturvallisuuden tilannekuva ja seurantamenettelyt”) jalostaa mittariehdotuksia.
 - Alatyöryhmät kolmelle eri indikaattoriryhmälle (**Kuuma linja, Tarkistuslistat ja Vertailumittarit**)
- Keskuksen tutkimus- ja kehittämislinjat toteuttavat strategian osatavoitteita
 - Osaamisen kehittäminen, Estettävät sairaalakuolemat, **Tunnistaminen, Tasomittaus**, Lääkitysturvallisuus, **Kotiin annettavat palvelut**, Hoitoon liittyvät infektiot, Asiakas- ja potilasturvallisuuden koulutus (UUSI 9/22 ->)
- Keskus seuraa strategian toimeenpanon etenemistä.
 - Arviointimenettelyjen ja seurantamittareiden suunnittelu 2022 aikana.

1. Johtamisen rakenteet ja vastuut asiakas- ja potilasturvallisuuden ja (oma)valvonnan menettelyjen kannalta

<https://asiakasjapotilasturvallisuuskeskus.fi/ammattilaisille-ja-opiskelijoille/verkostot-ja-tyoryhmat/uusi-verkosto-mallintaa-rakenteita-ja-valvontaa/johtamisen-rakenteet/>

Kuvaus sisältää:

1. tarkoituksen
2. lainsäädäntötaustan
3. periaatteet asiakas- ja potilasturvallisuuden sekä omavalvonnan kannalta
4. soveltamisen suunnitteilla oleviin johtamismalleihin
5. valvonnan sekä asiakas- ja potilasturvallisuuden ja kehittämisen tukirakenteet

2. SOPIMUSOHJAUS / Yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden hankinta: check-list mitä huomioitava asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta 1/2

<https://asiakasjapotilasturvallisuuskeskus.fi/ammattilaisille-ja-opiskelijoille/verkostot-ja-tyoryhmat/uusi-verkosto-mallintaa-rakenteita-ja-valvontaa/sopimusohjaus>

Kuvaus sisältää:

- Huomioitavia seikkoja (valvontaviranomaisten ohje)
- Sopimusohjauksen taustan
- Yhteistyön palveluntuottajien kanssa ja palveluntuottajien välillä
- Sopimuksen sisältöjä

2. SOPIMUSOHJAUS / Yksityisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden hankinta: check-list mitä huomioitava asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta 2/2

Huomioitavia seikkoja:

- Yhdenvertaisuuden pitää toteutua.
- Palveluiden hankkiminen ei saa vaarantaa HVA:n järjestämisvastuun toteutumista.
- HVA ei saa hankkia yksityiseltä tuottajalta palvelua, johon sisältyy julkisen vallan käyttöä.
- HVA vastaa aina palveluntarpeen arvioinnista.

(Lähde: Valviran ja AVIn ohje julkisten hallintotehtävien ulkoistaminen 1.4.2022;
https://www.valvira.fi/documents/14444/236772/Ohje_julkisten_hallintotehtavien_ulkoistaminen_01042022.pdf/b17b908a-5994-5176-e9a3-debb94fd05ae?t=1649053799200

Tuotteet 2022-2023 (tilanne 28.9.2022)

Verkostot ja kehittämislinjat:

- Kuvaus tunnistamisen menettelyistä (julkaistu)
- Johtamisen rakenteet asiakas- ja potilasturvallisuuden ja valvonnan menettelyjen kannalta (julkaistu)
- Sopimusohjaus (julkaistu)
- Kansallinen kuvaus lääkitysturvallisuuden toimintamalleista (tarkoitettu hyvinvointialueille) 12/2023. Toimintamallien implementointi 2024-2025.

Kansallinen strategiatyö

- Mallikuvaus suunnitelmasta asiakas- potilasraatien ja –paneelien käytöstä ja vuosikellosta 2023
- Mallikuvaus ohjeiden ja tiedon saatavuudesta ja saavutettavuudesta 2023.
- Mallikuvaus/prosessikuvaus vaaratapahtumien ja epäkohtien moniammatilliseen käsittelyyn 2022, pilotointi 2024?
- Ohjeet työturvallisuuden ja työhyvinvoinnin tukemiseen (sisältäen perehdytys, työolosuhteet ja työnohjaus) ja seurantaan sekä riittävän henkilöstömäärän varmistamiseen tarkastuslista 2023
- Tarkistuslista digitaalisten ja etäpalvelujen laatu- ja turvallisuusvaatimusten varmistamiseksi ostopalveluissa, 2023
- Mallikuvaus digitaalisten ja etäpalvelujen riskien arvioinnista 2023
- Kuvaus koulutussisällöistä ja osaamiskriteereistä 2023 (digitaaliset ja etäpalvelut)
- Suositus haavoittuvien ryhmien huomioimisesta digi- ja etäpalveluissa ja lähipalvelujen varmistamiseksi 2023
- Turvallisuuspolku (kuvaus) 2022-2023
- Turvallisuuden pikamittari 2023
- Lääkinnällisten laitteiden turvallinen käyttö – opas laiteosaamisen varmistamiseen
- Matalan kynnyksen verkkotyöpajoja 2023 (laitteet)
- Perusosaamisvideo 2023 (laitteet)
- Edistyneemmän osaamisen video 2023 (laitteet)

LUONNOS

Kansallinen kuvaus lääkitysturvallisuuden toimintamalleista

Lääkitysturvallisuuden kehittämislinja

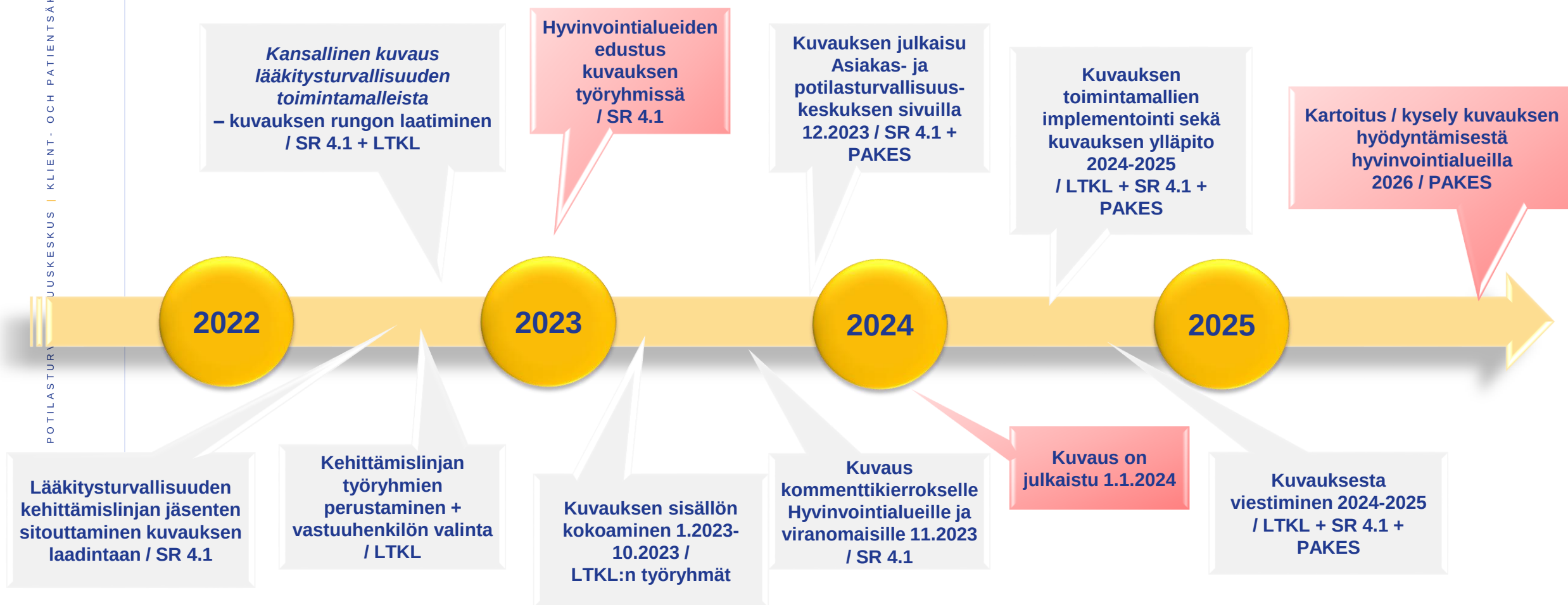
Kuvauksen tavoite

- Mitä Kansallinen kuvaus lääkitysturvallisuuden toimintamalleista tarkoittaa?
 - Käytännön työkaluja hyvinvointialueille → vastaa strategian toimenpiteisiin
 - ”Lääkitysturvallisuuden työkalupakki”
- Hyvinvointialueet voivat halutessaan ottaa kuvauksen toimintamalleja käyttöön
- Kuvaus julkaistaan Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen verkkosivuilla
 - Selkeä ja helposti käytettävä verkkosivusto, joka kuvaa toimintamallit

4.1 Lisäämme lääkehoidon turvallisuutta yhteisillä toimintatavoilla

PALVELUNJÄRJESTÄJÄ / -TUOTTAJA

Tuija Ikonen
Tanja Erikson
Hannes Friberg
Tanja Hautala
Merja Jutila
Jaana Kalliokoski
Ulla Kalliokoski
Elise Kuismanen
Marianne Kuusisto
Tarja Pajunen
Auvo Rauhala
Merja Sahlström
Hanna Toiviainen
Jaana Valkeinen
Maria Virkki

johtaja, potilasturvallisuuden professori
koulutusylilääkäri
potilasturvallisuuskoordinaattori
erikoissuunnittelija
potilasturvallisuuskoordinaattori
palvelupäällikkö
viestintäsuunnittelija
erikoissuunnittelija
lääkitysturvallisuuskoordinaattori
erityisasiantuntija
tutkimusylilääkäri
erikoissuunnittelija
ohjelmapäällikkö
erityisasiantuntija
johtava asiantuntija

Maria Virkki
Päivi Eskelinen
Hanna Kuusisto
Petteri Lankinen
Sami Sneck

potilasturvallisuuslähettiläs (pj), HYKS-erva / PHHYKY
potilasturvallisuuslähettiläs, KYS-erva / Kuopio
potilasturvallisuuslähettiläs, TAYS-erva / Tays
potilasturvallisuuslähettiläs, TYKS-erva / Satasairaala
potilasturvallisuuslähettiläs, OYS-erva / OYS

Mukana Pohjanmaan hyvinvointialueen johtavat viranhaltijat sekä laadun ja kehittämisen asiantuntijoita.

Keskus viestii strategian toimeenpanon tilanteesta

- Tarjotaan ajantasaista tietoa päättäjille, ammattilaisille, opiskelijoille ja väestölle
- Kanavat:
 - Keskuksen verkkosivut (tiedon kotipesä)
www.asiakasjapotilasturvallisuuskeskus.fi
 - Uutiskirje (10 krt/vuosi)
 - Mediatiedotteet
 - Mieli-pidekirjoitukset lehtiin
 - NO HARM -lehti (2 krt/vuosi)
 - Sosiaalinen media: Twitter ja LinkedIn
 - Blogi
 - Tapahtumia No Harm Bothnia -webinaarit, No Harm Expert -tapaamiset ja vuosiseminaari (seuraava 7-8.9.2023)

[Ammattilaisille ja opiskelijoille](#)

[Asiakkaille ja potilaille](#)

[Tietoa meistä](#)

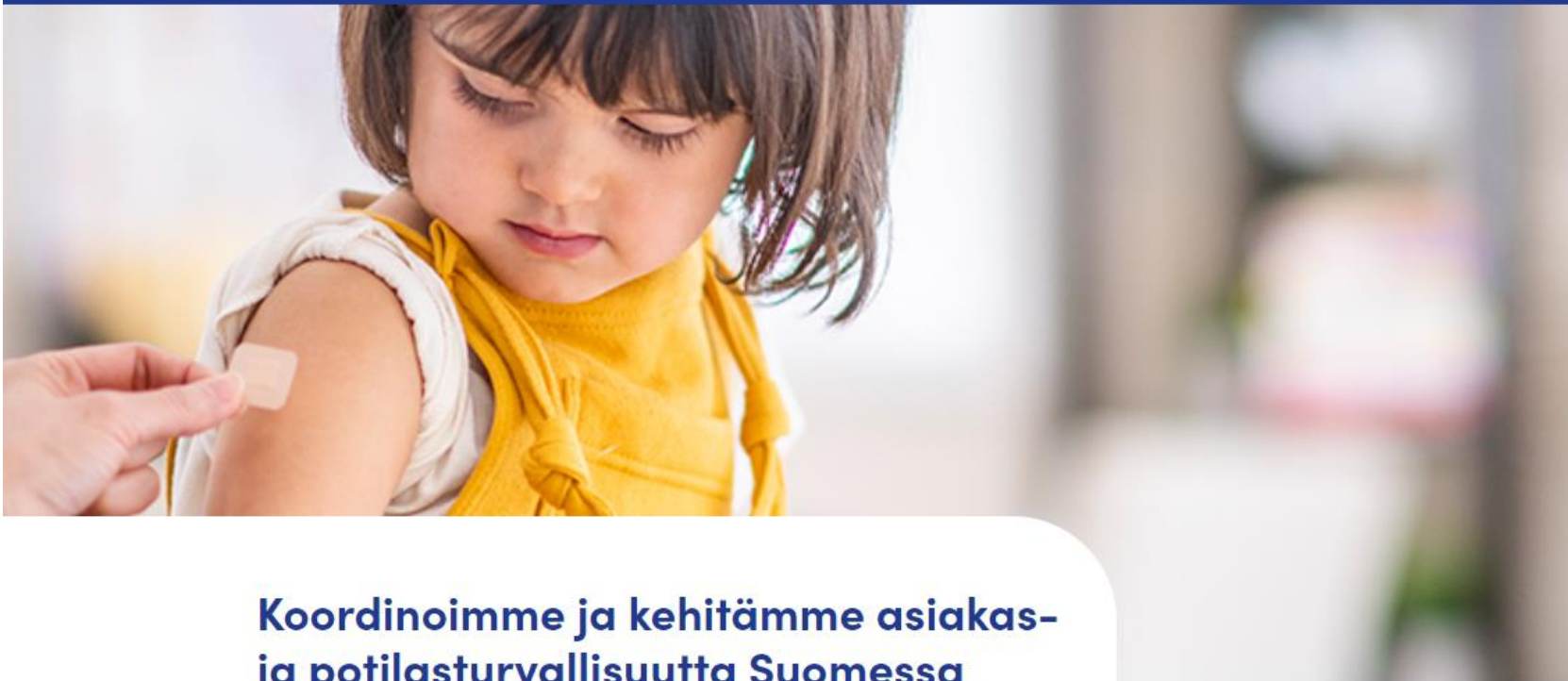
[Ajankohtaista](#)

[Tapahtumia ja koulutuksia](#)

[Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia](#)

Koordinoimme ja kehitämme asiakas- ja potilasturvallisuutta Suomessa

Koordinoimme asiakas- ja potilasturvallisuuden kehittämistä, suunnittelua, seurantaa ja arviointia.

Tuotamme toimintamalleja, uusia työkaluja ja suosituksia

NO HARM

Lehti asiakas- ja potilasturvallisuudesta

Talvi 2021

NO HARM

Lehti asiakas- ja potilasturvallisuudesta | kevät 2021

Potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämisestä

Sisältö

- 5 Uusi erikoissuunnittelu esitettiin
- 6 Verkkotiesä Pirkkanalle suunnitellaan vaikuttavuuskeskusta
- 8 Potilaan ääni Miten kysyä, kun ei tiedä mitä kysyä

Sisältö

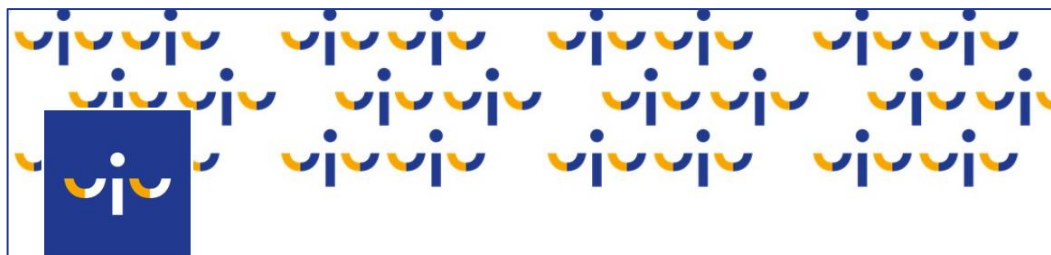
- 4 NO HARM on uusi lehti asiakas- ja potilas-
- 5 Toimintakunnan esittely
- 6 Sairautuminen herätti halun auttaa - järkeätoiminta
- 8 Laatu- ja potilasturvallisuus

Sisältö

- 4 Keskuselle uusi ilme i verkkosivut
- 5 Strategian ohjelmapäällikkö esitettiin
- 6 Asiakkaan ääni Kukaan ei ole ongelma tai diagnoosi vaan arvokas ihminen
- 8 Alueelliset palvelupäälliköt katsovat toiminnan laadun asiakkaan silmin

- 10 Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategia Kansallisen asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian toimeenpano käynnistyi
- 12 Kuulumista maailmalta Vahva potilasturvallisuus kulttuuri korostuu poikkeustilanteissa
- 14 Kehittäjän ääni Kriisistä kriisiin - miten turvaamme heikommassa asemassa olevat?
- 16 Keskusessa tapahtuu Sosiaalialan asiantuntijaryhmä tukee asiakas- ja potilasturvallisuuden kehittämistä

- 18 Asiantuntijan kynnys lehti- ja kulttuuris-ohjelmistojen alveista ionimuotoistuneessa uomassa
- 20 Musalla julkaisua Asiakasturvallisuuden lähtökohdat on monialaisen palvelutarpeen tunnistaminen
- 22 NO HARM-kierräspiste Asiakas- ja potilasturvallisuuden työkaluja
- 24 Tiesitkö, että... Lukuvinkkejä ja Merkitse kalenterin

Finnish Centre for Client and Patient Safety

Our national task is to coordinate client and patient safety improvement and planning.
Hospitals and Health Care · Vaasa, Pohjanmaa · 1,494 followers

@patkeskus.fi

NO HARM Lehti asiakas- ja potilasturvallisuudesta seuraava ilmestyy joulukuussa

www.noharm.fi

Viimeisin uutiskirje ilmestyi 30.8.2022

[NO HARM –verkoston uutiskirje I NO HARM –nätverkets nyhetsbrev 6/2022 \(cremailer\)](#)

Tapahtumia syksyllä 2022

No Harm Bothnia webinaarit

- 15.9. WHO:n World Patient Safety Day (17.9.) teeman Medication Safety Suomen tilaisuus: Lisäämme lääkehoidon turvallisuutta yhteisillä toimintatavoilla
- 22.9. Turvallisuus johtamisen rakenteissa, sopimuksissa ja omavalvontadokumenteissa
- 6.10. Kansallisen potilas- ja asiakasturvallisuuden seurannan mittariston käyttöönotto hyvinvointialueilla
- 27.10. Hyvinvoivat ja osaavat ammattilaiset
- 3.11. Turvallisuus ensin kaikissa organisaatiossa
- 17.11. Asiakasturvallisuus sosiaalihuollon palveluissa
- 1.12. Yhdessä asiakkaiden ja potilaiden kanssa
Tervetuloa mukaan! => jaana.kalliokoski@ovph.fi

No Harm Experts -verkoston Teams -tapaamiset:

11.8, 8.9, 13.10, 10.11 ja 8.12.

Tervetuloa mukaan! => tanja.hautala@ovph.fi

**Asiakas- ja potilasturvallisuuden
V kansallinen seminaari
7.-8.9.2023**

Turvallisuuden tekijät

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Twitter:

@patkeskus

@HKToiviainen

LinkedIn:

<https://www.linkedin.com/company/finnish-centre-for-client-and-patient-safety/>

<https://www.linkedin.com/in/hanna-toiviainen-0764aa136/>

Viestimme myös:

Facebook / sote-ammattilaiset -ryhmä

**Viestimme strategiaan liittyen
tunnisteilla**

#asiakasturvallisuus

#potilasturvallisuus

#mallimaa2026

#hyvinvointialue

#hyvinvointialueet

#soteuudistus #sote

#strategia #toimeenpano

@STM_Uutiset

@fi_soteuudistus

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret

Kiitos! Tack!

asiakasjapotilasturvallisuuskeskus.fi | klientochpatientsakerhetscentret.fi

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Klient- och patientsäkerhetscentret